

BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TARİH - DR
(2025 - 2026) Ders Bilgi Formu

Ders Adı	Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
Türkiye Cumhuriyeti Siyasi Partileri	TAR6036		3 + 0	7,5	Seçmeli
Birim Bölüm	Tarih - DR - Lisansüstü (Dersin anlatım yüz yüze yapılacaktır.)				
Amaç	Türkiye Cumhuriyeti'nin siyasetinde rol oynamış partilerin öğretileceği bu derste partilerin program ve tüzükleri, öne çıkan isimleri ve politik hareketlilikleri hakkında bilgi verilecektir.				
Ders İçeriği	Türk siyasetinde partilerin doğuşu, İkinci Meşrutiyetle olmuştur. Bu dönemde İttihat ve Terakki Fırkası, Hürriyet ve İtilaf Fırkası, Ahrar Fırkası gibi birçok parti, siyasette aktif rol oynamıştır. Dolayısıyla Türkiye Cumhuriyeti, partili siyaset konusunda Osmanlı döneminde edindiği deneyimlerden istifade etmiştir. Milli Mücadele döneminde siyasette Birinci ve İkinci Gruplar yerini almış, Cumhuriyet'in ilanından önce Türkiye Komünist Fırkası, Kadınlar Halk Fırkası ve Halk Fırkası kurulmuştur. Ancak tüm bunların içinde devamlılığı sağlanan Cumhuriyet Halk Fırkası olmuştur. Atatürk Döneminde kurulan Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası ve Serbest Cumhuriyet Fırkası uzun ömürlü olmamıştır. Bunlardan ayrı aynı dönemde Ahali Cumhuriyet Fırkası, Türk Cumhuriyet Amele ve Çiftçi Partisi, Laik Cumhuriyetçi Çiftçi ve İşçi Fırkası gibi partilerin varlığı da bilinmektedir. İnönü Döneminin başlarında kurulan Müstakil Grup ile muhalif parti eksikliği giderilmek istenmişse de başarılı olunmamıştır. 1945'te Milli Kalkınma Partisi'nin kurulması, Türk Siyasetinin çok partili olmasına yol açmıştır. 1946'da kurulan Demokrat Parti ise siyasetin canlanmasını sağlamıştır. Bu süreçte kurulan daha birçok parti vardır. Demokrat Parti, 1950'de iktidara gelmiş ve 1960'a kadar iktidarını korumuştur. 1950'lerde de çok sayıda parti kurulmuşsa da bunlardan öne çıkan Millet Partisi'dir. Bu parti, kapatıldıktan sonra Cumhuriyetçi Millet Partisi olarak yeniden kurulmuştur. 1952'de kurulan Türkiye Köylü Partisi ise 1958'de Cumhuriyetçi Millet Partisi ile birleşmiştir. Partinin adı Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi olmuştur. 1955'te kurulan Hürriyet Partisi de öne çıkan partilerdendir ve 1958'de Cumhuriyet Halk Partisi ile birleşmiştir. 1960 Darbesinin ardından Demokrat Parti kapatılmıştır. 1961'de kurulan Adalet Partisi ve Yeni Türkiye Partisi öne çıkan partiler arasında yer almıştır. Bu yıl içinde toplam 21 parti kurulmuştur. Ancak siyaseti sırtlanan partiler CHP, AP, YTP ve CKMP olmuştur. 1961-1980 arasındaki süreçte ise CHP ile AP daha öne çıkarken ayrıca CKMP, Milliyetçi Hareket Partisi, Milli Nizam Partisi, Milli Selamet Partisi, Cumhuriyetçi Güven Partisi, Demokratik Parti ve Türkiye İşçi Partisi de önemini korumuştur. 12 Eylül Darbesi ile partilerin kapatılması, siyasi yaşantıyı sarsmışsa da bu durum 1983'te sona ermiştir. Siyasi yasağın kalkmasıyla beraber bu dönemde Anavatan Partisi, Doğru Yol Partisi, Refah Partisi, Sosyal Demokrat Halkçı Parti, Demokratik Sol Parti, Milliyetçi Çalışma Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi gibi birçok parti kurulmuştur. 1980'li yıllarda öne çıkan bu partilerin bir kısmı 1990'lı yıllarda da önemini korumuştur. Özellikle ANAP, DYP, DSP daha aktifken isimleri değişen partiler de olmuştur. Bu doğrultuda Fazilet Partisi ve Milliyetçi Hareket Partisi örnek gösterilebilir. Ayrıca 1990'larda CHP ve Büyük Birlik Partisi gibi partiler kurulmuştur. 2000'lerin ilk beş yılında 35 partinin kurulduğu Türkiye Cumhuriyeti'nde 2001'de kurulan Adalet ve Kalkınma Partisi, 2002 Genel Seçimleri ile iktidara gelmiştir. Halen iktidarda AKP olup bugün Türkiye'deki aktif siyasi parti sayısı 151'dir.				
Ders Kaynakları	Tarık Zafer Tunaya, Türkiye'de Siyasal Partiler, C 3 (İttihat ve Terakki), Kronik Kitap, 2024., Türker Sanal, Demirel Hükümetleri, Sim Yay., Ankara 2000., Mehmet Turgut, Siyasetten Portreler, Boğaziçi Yay., 1991., Fuat Uçar, Türk Siyasi Hayatında Milliyetçi Cephe Hükümetleri, Berikan Yay., 2015., Ayşegül Komsuoğlu, Siyasal Yaşamda Bir Lider, Süleyman Demirel, Bengi Yay., 2008., Kamran İnan, Siyaset Yılları, TİMAŞ Yay., 2003., Tanel Demirel, Adalet Partisi, İletişim Yay., 2017., Mehmet Ali Aybar, Türkiye İşçi Partisi Tarihi, İletişim Yay., 2014., İşıl Arpacı, Türk Siyasetinde Erbakan, Kopernik Kitap, 2017., Mehmet Barlas, Turgut Özal'ın Anıları, Sabah Kitapları, 1996., Cihat Baban, Politika Galerisi: Büstler ve Portreler, Remzi Kitabevi, 1970., Tanıl Bora, Demirel, İletişim Yay., 2023., Asil Kaya, CHP'de İnönü-Ecevit Mücadelesi, Paradigma Akademi, 2023., Mete Kaan Kaynar (Haz.), Türkiye'nin 1980'li Yılları, İletişim Yay., 2023., Mete Kaan Kaynar (Haz.), Türkiye'nin 1970'li Yılları, İletişim Yay., 2021., Mete Kaan Kaynar (Haz.), Türkiye'nin 1960'lı Yılları, İletişim Yay., 2024., Mete Kaan Kaynar (Haz.), Türkiye'nin 1950'li Yılları, İletişim Yay., 2023., Mustafa Albayrak, Türk Siyasi Tarihinde Demokrat Parti, Phoenix Yay., 2004., Baskın Oran, Kenan Evren'in Yazılmamış Anıları, Bilgi Yay., 1989., Ali Haydar Soysüren, 12 Mart Döneminde Nihat Erim Hükümetleri, ATAM Yay., 2014., Cüneyt Arcayürek, Bir Özgürlük tutkunu Bülent Ecevit, Detay Yay., 2006., Selma Göktürk Çetinkaya, Türkiye'de İktidar-Muhalefet İlişkileri (1954-1960), Efe Akademi, 2019., Hakkı Uyar, CHP 1960-1971, Doğan Kitap, 2017., Deniz Bölükbaşı, Türk Siyasetinde Anadolu Fırtınası Osman Bölükbaşı, Doğan Kitap, 2008., Tanel Demirel, Türkiye'nin Uzun On Yılı Demokrat Parti İktidarı ve 27 Mayıs Darbesi, Bilgi Üniversitesi Yay., 2011., Fatih Dervişoğlu, Nuri Demirağ, Ötügen Neşriyat, 2007., İsmet Bozdağ, Demokrat Parti ve Ötekiler, Kervan Yay., 1975., Hakkı Uyar, Demokrat Parti Döneminde CHP 1950-1960, Doğan Kitap, 2017., Türker Sanal, Menderes Hükümetleri, Sim Matbaacılık., Çetin Yetkin, Türkiye'de Tek Parti Yönetimi 1930-1945, Altın Kitaplar, 1983., Rıfki Salim Burçak, Türkiye'de Demokrasiye Geçiş, 1945-1950, Olgaç Matbaası, 1979., Mahmut Goloğlu, Milli Şef Dönemi, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2009., Suna Kili, 1960-1975 Döneminde Cumhuriyet Halk Partisinde Gelişmeler, Boğaziçi Üniversitesi Yay., 1976., Hakkı Uyar, Tek Parti Dönemi ve Cumhuriyet Halk Partisi, Boyut Kitapları, 1998., Mete Tunçay, Türkiye Cumhuriyeti'nde Tek Parti Yönetiminin Kurulması (1923-1931), Cem Yay., 1992., Mahmut Goloğlu, Tek Partili Cumhuriyet, Türkiye İş Bankası Kültür Yay., 2017., İşıl Çakan Hacıbrahimoğlu, Devrimci Meclis II. TBMM (1923-1927), Kırmızı Kedi Yay., 2021., İhsan Güneş, Birinci TBMM'nin Düşünce Yapısı, Türkiye İş Bankası Kültür Yay., 2008., Ahmet Demirel, İlk Meclis'in Vekilleri Milli Mücadele Döneminde Seçimler, İletişim Yay., 2023., Cemil Koçak, Tek Parti, Cumhuriyet ve Şefler, TİMAŞ Yay., 2016., Erik Jan Zürcher, Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası (1924-1925), İletişim Yay., 2024., Cem Emrence, Serbest Cumhuriyet Fırkası, 99 Günlük Muhalefet, İletişim Yay., 2014., Yaprak Zihnioğlu, Kadınsız İnkılap-Nezhe Muhiddin, Kadınlar Halk Fırkası, Kadın Birliği, Metis Yay. 2019., Mustafa Yiğit (Ed.), Türkiye'de Siyasi Partiler ve Milliyetçilik, Palet Yay., 2022., Gökberk Yücel, Meşrutiyet'ten Cumhuriyet'e Ana Akım Siyasal Partiler (1889-1930), Gazi Kitabevi, 2020., Yener Lütfü Mert, Cumhuriyet Döneminde Kapatılan Siyasal Partiler & Kapatma Davaları Gerekçeleri ve Sonuçları Cumhuriyet Döneminde Kapatılan Siyasal Partiler & Kapatma Davaları Gerekçeleri ve Sonuçları, İklim Yay., 2008.				

Hafta	Konu
1	Dersin içeriği hakkında bilgi verilmesi, literatür bilgilendirmesi yapılması ve öğrencilerin mevcut bilgilerinin ölçülmesi
2	Osmanlı Döneminde kurulan partiler
3	Atatürk Döneminde kurulan partiler
4	Atatürk Döneminde kurulan partiler
5	1938-1945 Arasında Türkiye'de Siyasi Yaşam
6	Çok Partili Hayata Geçiş ve Demokrat Parti İktidarı Yıllarında Siyasi Partiler
7	Çok Partili Hayata Geçiş ve Demokrat Parti İktidarı Yıllarında Siyasi Partiler
8	Ara Sınav
9	1960'lı Yıllarda Türkiye'de Siyasi Partiler
10	1970'li Yıllarda Türkiye'de Siyasi Partiler
11	1980'li Yıllarda Türkiye'de Siyasi Partiler
12	1990'lı Yıllarda Türkiye'de Siyasi Partiler
13	2000'li Yıllarda Türkiye'de Siyasi Partiler
14	Öğrenci Sunumlarının Dinlenmesi
15	Öğrenci Sunumlarının Dinlenmesi
16	Öğrenci Sunumlarının Dinlenmesi

Program Çıktıları	
1	Lisansüstü eğitim öğrencisi, olayları değerlendirirken çeşitli tahlil ve tespitler yaparak, tarihi hadiselerle daha derinlemesine vakıf olunabileceğini bilir
2	Sosyal bilimlerin sağladığı modern araştırma yöntemlerini uygulayarak çeşitli alanlarda özgün araştırmalar yapabilir. Bu araştırmalarında ana kaynaklara ulaşım bunların sağladığı bilgileri değerlendirebilir
3	Alanıyla ilgili yapılmış herhangi bir araştırmanın özgün ve bilimsel yeterlilikte bir çalışma olup olmadığı tayin edebilir .
4	Tarih disiplini ile ilgili konularda uzman ya da bilgisi olmayan dinleyicileri bilgilendirir, onlara elde ettiği bulgularla ilgili düşüncelerini açık bir biçimde yazılı ve sözlü olarak ifade eder
5	Sosyal bilimlerin sağladığı metodolojik ve kuramsal imkanları kullanarak tetkik, tahlil ve teşhis yapabilme yeteneğine sahiptir
6	Sahasıyla ilgili çalışmaları yetkin bir şekilde ve inisiyatif kullanarak yapabilir.
7	Araştırmaları esnasında karşılaşabileceği engelleri nasıl aşacağını bilir ve çözümleri uygular.
8	Çalışmaları sırasında bilimsel ahlaki değerleri bir an olsun unutmadan bunlara sadık kalır
9	Tarihçinin sürekli çalışması ve sahasıyla ilgili yayınları takip etmesi gerektiğini bilir. Bunları takip ederken, yeni gelişmelerden ve varılan bilimsel sonuçlardan haberdar olur
10	Çalışmalarının sonuçlarının sadece meslektaşlarına değil, çeşitli toplumsal kesimlere de ulaşmasını sağlar
11	Ülkenin kültürel, medeni ve milli varlığının gelişmesi için bu sonuçları azami ölçüde kullanır
12	Bir sosyal bilimci olduğunun farkında olarak toplumla bağlarını hem mesleki hem de insani anlamda güçlü tutar
13	Kaynak dillerini bilir. Tarih alanında yapılmış güncel araştırmaları takip ederek yeterli düzeyde anlayabilir ve meslektaşları ile iletişim kurabilecek düzeyde yabancı dil bilgisine sahip olmayı amaç edinir
14	Tarih metodolojisini kullanarak eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, yorumlama ve sentez yapma becerilerine sahiptir ve alanıyla ilgili çalışmaları bağımsız veya ortak çalışma olarak yürütebilir

Ders Öğrenme Çıktısı - Program Çıktıları (1 -5 Puan Aralığı)														
Ders Öğrenme Çıktısı	PÇ 1	PÇ 2	PÇ 3	PÇ 4	PÇ 5	PÇ 6	PÇ 7	PÇ 8	PÇ 9	PÇ 10	PÇ 11	PÇ 12	PÇ 13	PÇ 14
Ortalama Değer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

<https://ebs.bilecik.edu.tr/pdf/dersbilgi/tir/439698>